



„Vláda se vůbec neobtěžovala vytvořit vlastní očkovací strategii pro zaměstnance škol. Bylo by logické nejdříve očkovat zaměstnance, kteří jsou s dětmi ve školách. Smysl by mohlo dávat i řízené očkování po jednotlivých školách, aby se urychlil bezpečný návrat dětí do lavic. Místo toho se očkuje plošně každý, kdo se přihlásí, bez ohledu na lokalitu nebo školu, mezi kterými je nyní hodně velký rozptýl v podílu proočkováných učitelů,“ **kritizuje Michal Kaderka z Učitelské platformy vládou zvolený postup při očkování učitelů (seznamzpravy.cz).**

## Krátce

- **Pravidelné testy, roušky a rotační výuka. Žáci 1. stupně by se od 12. dubna měli vrátit do školy.** Tedy pokud se lidi o Velikonocích „neutrhnou ze řetězu“, [pohrozil ministr Jan Blatný \(lidovky.cz\)](#). „V polovině dubna bude končit nouzový stav a my nebudeme na číslach, která jsme považovali za optimální k rozvolnění,“ [okomentoval situaci v souvislosti s otevřením škol epidemiolog Petr Smejkal \(Radiožurnál\)](#). První plán, koho se návrat bude týkat a za jakých podmínek, [rozeslalo ministerstvo školství uprostřed týdne \(seznamzpravy.cz\)](#), například povinnost nosit roušku pro děti ve školkách byla kritizována. Roušky ve školkách z protiepidemických opatření nakonec zmizely, školy se ale nemusí otevřít ve všech okresech, [záležit bude na reprodukčním čísle \(novinky.cz\)](#), [rozhodovat se o tom bude tento týden \(seznamzpravy.cz\)](#). Od 12. dubna se počítá s návratem předškoláků a žáků 1. stupně, o týden později s praktickou výukou na středních a vysokých školách a skupinovými konzultacemi na 2. stupni a na středních školách. Odpovědi na otázky k aktuálním plánům na návrat do škol shrnul například [Deník N, na svém webu se jim věnuje také ministerstvo školství. Premiér Andrej Babiš plánuje návrat do škol zkritizoval](#), nelíbí se mu školy jen pro předškoláky ani otevírání škol podle okresů (irozhlas.cz).
- **Školy se do prázdnin naplno nerozběhnou, myslí si ministr školství Robert Plaga.** „V další fázi, kterou teď nedokážeme odhadnout a která se bude odvíjet podle epidemiologických čísel, by do rotací měly přijít druhé stupně základních škol. Teoretická výuka na středních školách v prvních vlnách není,“ [řekl v rozhovoru Plaga \(idnes.cz\)](#), kde také odpovídal například na otázky týkající se testování učitelů. Další fáze otevírání škol by vláda měla posuzovat podle situace, vždy zhruba po dvou týdnech, [s rotační výukou se počítá v delším časovém výhledu \(seznamzpravy.cz\)](#).
- **„Voláme, voláme, voláme, ale má to smysl, protože děti díky tomu fungují,“ říká zástupkyně ředitele krnovské základní školy Hana Wiedemanová v reportáži Josefa Mačí (seznamzpravy.cz).** V Krnově podle něj už nějakou dobu pracují na tom, aby zlomili závislost mezi rodinným prostředím, do kterého se děti narodí, a jejich šancí na vzdělání. Reportáž ukazuje, jak se jim daří kombinací neustálé komunikace s rodinou, individuálních konzultací a doučováním dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí ve škole udržet. Reportáž z vyloučené lokality v Ostravě dokumentuje příběhy dětí, u nichž se to nepodařilo. „Často techniku rodiny ani nemají, tak třeba jednu týdně paní učitelka přinese jen úkoly ve složce. Bez pomoci dospělých si ale děti s těmi papíry moc neporadí,“ [cituje Ivan Motýl \(CNN Prima News\) známého ostravského aktivistu Kumara Vishwanathana, zakladatele společnosti Vzájemné soužití.](#)
- **Po Velikonocích ministerstvo školství startuje výzvu pro organizátory doučovacích kempů.** Vedle vzdělávání chce podpořit i resocializaci dětí, přihlásit se mohou školy i další organizace. [Žádost o dotaci musí zájemci stihnout do konce měsíce \(idnes.cz\)](#). Ministerstvo pro doučovací aktivity vyhradilo 350 milionů korun. „Čtvrtmiliarda je určena na podporu podzimního doučování ve školách a 100 milionů na realizaci letních kempů,“ [napsal Robert Plaga na twitteru](#). „Je to skvělý plán, líbí se mi, že ministerstvo plánuje na více let, ale obávám se, aby se toho nepochylovaly jen školy, které byly aktivní i doposud,“ [říká Zuzana Ramajzlová, která koordinuje doučovací programy Člověka v tísni](#). Právě školy mají vytipovat děti, které doučování potřebují (ihned.cz).
- **„Jako by se automaticky počítalo s tím, že budeme učit na gymnáziu skoro dospělé lidi,“ říká Jiří Helus v rozhovoru s Jitkou Polanskou (eduzín.cz)** o přípravě budoucích učitelů matematiky na matematicko-fyzikální fakultě. Student závěrečného ročníku učí už dva roky na základní škole, na většinu věcí důležitých pro to, aby matematiku uměl také naučit, si musel přijít sám, o reálné školní praxi se toho během studia moc nedozvěděl.
- **„Změna ve skutečnosti není tak těžká, jak si myslíme, když dokážeme lidi zaujmout a nabídnout jim smysluplné zážitky,“** říká bývalý děkan Ontarijského ústavu pedagogických studií a emeritní profesor Torontské univerzity, který stojí v čele globální iniciativy Nová pedagogika pro hluboké učení (New Pedagogies for Deep Learning – [www.npd.global](#)) a je celosvětově uznáván jako odborník na reformu vzdělávání. Na letošní konferenci Úspěch pro každého žáka, která se koná online 20. dubna, je na programu jeho přednáška Leadership vedoucí ke zlepšování učení pro všechny žáky. Registrace je otevřená [zde](#).

## V souvislostech

### ZA ZTRACENÝ POTENCIÁL DĚTÍ ZE SOCIÁLNĚ SLABÝCH RODIN ZAPLATÍME VŠICHNI. SPOLEČNOST PŘICHÁZÍ O DESÍTKY MILIARD ROČNĚ

Kolik česká společnost zaplatí v budoucnu za to, že nedává všem dětem šanci naplnit svůj vzdělávací potenciál? Nová studie věnovaná nerovnostem v českém vzdělávacím systému odhadla, že kdyby stát do slabších dětí investoval čas a peníze, do státního rozpočtu by v dospělosti ročně odvedly minimálně o 18 miliard více (při optimističtějších scénářích až přes sto miliard).

[Studie Nerovnosti ve vzdělávání jako zdroj neefektivity](#), kterou pro Nadaci České spořitelny připravila společnost PAQ Research a výzkumníci z think tanku IDEA, ukazuje na základě analýzy mezinárodních šetření jako PISA nebo TIMMS, jak moc Česko ujíždí vlak ve vzdělávání dětí ze slabších rodinných zázemí a také jaké to má pro společnost ekonomické důsledky. A porovnává český neúspěch ve vzdělávání dětí ze sociálně slabšího prostředí se zeměmi se srovnatelnou historií, které v posledních letech v mezinárodních šetřeních rostou. „Vidíme, že v Česku je proti Polsku či Estonsku vliv výrazně vyšší – projevuje se přitom tím, že děti s nízkým statusem rodičů proti srovnatelným protějškům v těchto zemích zaostávají zhruba o 50 až 70 bodů v měřené gramotnosti. Nejde přitom o výhodný „trade off“. Děti ze vzdělaných a bohatých rodin totiž svým protějškům z Polska či Estonska sotva konkurují,“ uvádí se ve studii.

Český vzdělávací systém (podobně jako slovenský) podle nich neumí to, co se v Polsku nebo Estonsku daří, tedy využít potenciál dětí ze sociálně slabšího prostředí. Každým rokem tak produkuje zhruba 20 tisíc 15letých pod funkční úroveň gramotnosti a tento poměr se časem příliš nemění. Těchto 21 % je sice tak jako celkový výkon v testech PISA blízko celkovému průměru (22,5 %), do něj se ale počítají i výsledky zemí jako Mexiko nebo Kolumbie. „Nerovnosti ve výsledcích jsou příčinou, a ne jen důsledkem, z níž vyplývá nízká kvalita vzdělávání,“ [cituje Josefa Mačí sociologa Daniela Prokopa \(seznamzpravy.cz\)](#).

Kde a komu se narodí, má prostě v Česku na budoucnost dítěte větší vliv než jinde. Například to rozhoduje o tom, do jak dobré školy bude chodit. Podle výsledků v mezinárodních šetřeních rozdělují autoři studie školy v Česku do tří skupin – na mírně nadprůměrné, kam chodí s velkou převahou děti s lepším rodinným zázemím (zpravidla gymnázia), lehce podprůměrnou většinu a na zcela zaostávající „zbytkové“ školy, kde o motivaci k učení (a například i aspiraci vystudovat vysokou školu) přicházejí i žáci, kteří na to podle vzdělávacích výsledků mají. „Já jsem zastáncem selektivity, ale měla by narůstat v čase, vrcholit až na vysoké škole. Jenže náš systém nejdříve děti hodně brzy rozdělí a vlastně odřízne od možnosti získat dobré vzdělání velkou část z nich. Před vysokou školou se to nejednou rozvolní, šance dostat se tam se otevře i lidem z horších středních škol,“ [řekl sociolog Daniel Prokop pro ihned.cz](#).

[Podle studie](#) se zhruba desetina obcí v Česku potýká s vysokou studijní neúspěšností – minimálně 10 % žáků tu nedokončí ani základní školu. „Obce s vysokou neúspěšností žáků v základních školách jsou typické vysokou mírou exekucí (v řadě z nich je v exekuci přes 30 % rodičovské generace) a bytovou nouzí,“ uvádí autoři studie. Nejvíce postižené regiony jsou Karlovarsko a Ústecko, zčásti i Moravskoslezský kraj. Jsou to zároveň regiony, kde se nedaří udržet děti na středních školách – zatímco český průměr je 7 % dětí, které opouštějí vzdělávací systém pouze se základním vzděláním, na Ústecku a Karlovarsku je to 17 %. Nedostatečné vzdělání má přímý dopad na jejich budoucí život, chudoba se v těchto rodinách a regionech stále častěji přenáší z generace na generaci a ovlivní i budoucí příjmy státu. Středoškolák podle studie odvede do státního rozpočtu o 2,3 milionu více než pracovník se základním vzděláním, u maturanta je to o 2,8 milionu více. Pokud by se studijní výsledky nejslabších žáků (nyní pod úroveň funkční gramotnosti podle PISA) jen mírně zlepšily, Česku by to po jejich vstupu na pracovní trh přineslo 18 miliard korun ročně. Návratnost každé koruny investované do jejich lepšího vzdělávání i při úspěšnosti v řádu jednotek procent odhadují na trojnásobek.

### PODLE JAKÝCH PRAVIDEL SE MAJÍ OTEVÍRAT ŠKOLY? MINISTERSKÁ TABULKA SHRNUJE ZÁKLADNÍ INFORMACE PRO 1. FÁZI

Nezpívat, necvičit a děti mezi sebou nemíchat, a to ani o přestávkách nebo při venkovní výuce. [Tabulka](#) zveřejněná na webu NPI ČR edu.cz přehledně shrnuje, s jakými opatřeními po 12. dubnu školy (snad) částečně obnoví prezenční výuku, a dává vodítka pro organizaci skupinových a individuálních konzultací nebo provoz základních uměleckých nebo jazykových škol. Na svém [webu](#) ministerstvo školství odpovídá na některé otázky například k rotační výuce nebo pokračující distanční výuce na 2. stupni základních škol.

### Akce tohoto a příštího týdne (výběr z [EDUKalendáře](#))

- 20. dubna, online, **Konference Úspěch pro každého žáka**